

اداره مرکزی :
انقره ، معارف امینلیک یاننده کی دائره
استانبول بوروسی :
انقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

میان راه میان ... دنیا و اها هر حیات قاتالم ...
- نجه -

نومبر 15 غرورده .
سنه لکی پوسته ایله 7,5 لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین 7,5 دولار)

ابونه ، اعلان ایشلری ایچین استانبول بووسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی انقره مرکزدر .

صافی : 86

انقره ، 19 تموز ، 1928

4 نجی جلد

مصاحبه :

نظریه و عملیه

اولمش بویوک ملی قهرمانلرک روحی مقانیزمه سنی
صراحتله کوستر . فقط بو قدرت ، آنجق
اندر دینه جک قدر مستتتا اولان قابیلترک ایچندن
فیشقیریر . بر جمعیت ، مستثنالرک دکل ، بلکه
متوسطلرک و « معتاد » لرک وجوده کتیردیکی
برکومه شکلنده کوزو کدیکی ایچین ، هیمز ،
« داهی » نک روحنده برلشن عنصرلری آنجق
پارچه لایه رق و آیره رق ادراک ایده بیلیرز .
ایشته عملیه و نظریه مسئله سی ، بو ضرورتدن
چیقار . فکر آدمی و ایش آدمی تیپلری ،
نه قدر یاراتیجی اولور ایسه اولسونلر ،
عحقق صورتده ، حیاتی بوتون گوشه جکلریله
قاورایان « بویوک داهیلر » قدر کنیش اولمازلر
و اوندن دولاییدرکه بونلر ایچین دخی عملیه
و نظریه مناقشه سندن قور تولوق ممکن دکدر .

بزم آرامزده بو کونکی عملیه و نظریه
مناقشه سی ، حیاتک کنیشلکنی قاورایامیور
کوزو کن علمجیلکه قارشى چوق محق برتقیدله
باشلا یور . بوتقید ، یالکز محق اولدینی ایچین
دکل ، بلکه دها فضله تقید ایدیلن شیئه یکی بر
حمله ویرمک ، کندیسنی قورتارمغه سوق ایتمک
احتیاجنی طوغورمق اعتبار یله ده دقتمزى جلیه
لا یقدر . بو کونکی لیسه طلبه سی بیله « علم » ی
حادثاته حاکم اولوق ایچین « اولدن سزمک
و کورمک » ملکه سنی بخش ایدن بر واسطه
اولوق اوزره تلقی ایتمکی اوکره نیورلر . علمک
بو تعریفی ، علمجیلکه قارشى بوکون آرامزده

عملیه ایله نظریه آراسنده کی مناسبتلر ، یالکز
شو ویا بو مملکت مسئله سی حقنده دکل ، بلکه
دها عمومی برجه بدن و بوتون بر جمعیت حیاتی
ایچین ده موضوع بحث اولابیلیر : دور دور
انسانلرک حیاتی دها چوق سویور کوزو کدکرینه ،
مادی و صاف بر حیات تلقیسيله اکتفا ایدرک
حضور ایچنده یاشادق لرینه دائر بزه متعدد مثاللر
ویرن عینی تاریخ ، برچوق زمانلرده ده عینی
انسانلرک حیاته قارشى استکراه ایله باقدق لری
طاش ، طوپراق و آندن برماله دکل بلکه چوق دها
آسوده ، تمیز و براق بر « فکر » مانله طاقدق لری
اوکره تیور . دینده و فلسفه ده مختلف مذهلر
و مسلک لری ایچنده بو ایکی ضد ذهنیتک الکتبلر
مثالرینه راست کلپورز . واقعا بو مثاللر ، بزم
بحث ایتمک ایستدیکمز موضوعک چوق کنیشله مش
بر نمونه سیدر ؛ فقط بونلرک آراسنده بر تمثیل
یا مق یالکز ممکن دکل ، بلکه ایضا حلالری ایچین
لازم بر یولدر قناعتندیم .

بر آز اول دیمشده که نظریه ایله عملیه
آراسنده کی مناسبت حقنده کی شههلر مز ، بالخاصه
بر انقلاب دورنده دها قوتلی و جانلی بر صورتده
ایچمزده یاشار . بو ، فایت طبیعیدر . چونکه
انقلاب ، یکی بر حیاتک یالکز دوشونولوشی دکل ،
بلکه یاپیشی در و هر بر آتیلان انقلاب آدمی ،
روحک بو ایکی تجلیسنى بر بردن تفریق ایتمک
ممکن اولامیه جق قیدر مادتا نه نستانتانه بر قاور ایدیشه
احتوا ایدن بر « عالم صغری » در : دوشونجه
ایله حرکتک بو صمیمی ازدواجی ، بزه موفق

بوکون علمکستزده ، فکر عالمی ایله عملی
حیاتک تماس ایتدیکی هیچ بر مسئله یوقدرکه
شو سوآلک هر هانکی بر شکلده بدایه حل
ایدلش اولماسنی استنزام ایتمه سین : تفکر و حیات ،
علم و تطبیقات ، نظریه و عملیه ، بر بر لریله ناصل
تالیف ایدیلیدر ؟

فکر تاریخمزک مختلف صفحه لری ، بو سوآلک
بر برینه ضد اولان مختلف حل طرز لرینه شاهد
اولمشدر : صرف علمک پتپرستلکنی یاپان
دورلر اولدینی کی عملی احتیاجلره قارشى اورته یه
قونه جق و عملی تدبیرلرک یکانه و کافی دوا اولابیله
چکنه اینانديغمز زمانلرده واردر . بر طرفده
حیاته و عملیه یه کوزلرخی یومان بر علم کولتوری
دیگر طرفده نظریه یه اهمیت ویرمه یین جسور بر حیات
تلقیسی ؛ ایشته بونلر هر دورده و هر ایشک باشنده
موجود اولدینی ظن ایتدی کمز یوقاریده کی سوآلک
بر جوابیدر . بو ایکی ضد استقامت اوزرنده
مختلف نسبتلرده ، دها فضله حیاته یا قلاشمغه چالیشان
علمجیلکه و یا خود نظریه یه التفاتدن چکینمه یین
عملیه جیلکه مثاللر کورورز .

بوکون عملیه ایله نظریه آراسنده کی تماس
نقطه لریخی ، بونلرک بر برینه قارشى اولان وضعیتنی
و آرا لرنده کی موازتی بولوب سزمک ، او یله
ظن ایدیورم که ، فکر مسئله لر مزک الک حرارتلی
واک جانلی بر نقطه سیدر . هر دورده ایچین ایچین
یاشایان بو سوآل ، بویوک بر انقلاب دوری ایچنده
بوتون ذهنلری اشغال ایدن ویا ایتمک لایق
اولان - حتی حقیقی - بر فلسفه مسئله سیدر .

تورك پاراسى نك ثبیت قیمتی عقیده

تدقیق - وثیقه

II

ظهور اقتصادياتك متمادى كنبشده، حكومت اعتبار سياسيسنك متمادى قونسوليداسيونه رغماً تورك پاراسى نك ثبائى متمادى برخط تنزل عرضيه ايدرم.

غير معين وغير منتظم، فقط كسكين سقوطلر - ترغلر شكلنده دالغالى برماهيت كوسترن استقرار سزاغنده درم. تورك پاراسى ايجين ده وضعت بو شكلده در. پاراسنك صوك سسته لرده عرض ايتديكي ظاهرى استقرار منظره سى آلتنده كيزله ن ده رين بر استقرار سزائى وارد در.

خلق اقتصادياتك سيري ومقدراتى ايجين اك جان آليجى نقطه اولارق اشارت ايدم بيله جكمز بو كيفيتى اطرافيله توثيق ايدم بيلمك ايجين اولاپاراسنك صوك سسته لرده عرض ايتديكي نسبي استقرارى مشاهده ايتلى بز:

- تورك پاراسى نك ثبائى توجانك ظاهراً عرض ايتديكي نسبي استقرار منظره سى -

سنه لر	آلتونه نظراً	استرلينغه نظراً	دولاره نظراً
%	%	%	%
923	100	100	100
924	102,8	100,8	102,6
925	103,9	107,9	97,8
926	107,3	105,4	106,9

بوجودله نظراً تورك كاغد پاراسنك (صوك درت سته ايجين) سنوى - وسطى توج نسبتى مختلف مسكوكاته نظراً آنجق شويلا در:

مسكوكاتك جنسى	توج نسبتى
آلتونه نظراً	3,5 %
استرلينغه نظراً	3,6 %
دولاره نظراً	1,4 %

925 - 926 فاصله سنى دولدوران سياسى تقلباتى، داخلى عكس انقلابلرى، خلاصه تورك جامعه سنك ياشاديني بودورك خصوصيتلريني نظراغباره آلتجه، تورك پاراسى نك ثبائى توجانده مشاهده ايديان بو سنوى - وسطى توجات نسبتلرنج، عادتاً تام برفيات استقرارى كې قبول ايتك بيله دوغرو درم. نته كم اجنبي مؤسسات ماليه سى مملاريله، اولورك حكملريني عينا قبول ايدنلرك بيانات ونشر ياتنده تورك پاراسى ثبائى توجات بوظاهرى استقرار منظره سى نيكيبنانه مطالعه لرله دائماً تكرار ايديلير، دورور.

[*] رقتلر 923 ده ثبائى سويه سى «100» عد اولونديغنه كوره متعاقب سته لرده ك توج نسبت لريني كوستر لرلر.

لوزان معاهده سندن صكره خلق اقتصادياتك وحكومت اعتبار سياسيسنك استقرار وتقويت بولدينى سته لرده ده فياتندن غيب ايتكمده دوام ايتشدر.

اونك تورك آلتونه نظراً اولان بودوالى ثبائى تنزلاتى، مملكتمزك تجارت خارجيه معامله لرنده ثابت قيمتلى تشكيل ايدن سترلينغ ودولاره قارشى ده عينا موجود در.

- تورك كاغد پاراسى نك استرلينغ ودولاره نظراً ثبائى توجانى -

سنه لر	براسترلينغك	بردولارك
ثبائى	ثبائى	ثبائى
921	743	183
922	910	206
923	793	180
924	800	185
925	855	176
926	836	192 ¹ / ₂

نسبتلر هر سته نك تشرين ثبائى آيلر - ينك اون بشنجى كونسوليداسيونه

تورك پاراسى نك كرك آلتونه، كرك استرلينغ ودولاره نظراً عرض ايتديكي بوفيات «خط سير» بو مقاله سب لوجه انجاذ ايتديكمز حكيمى كائيله تاييد ايدرم: تورك پاراسى نك ثبائى توجانده درم فقط اقتصادياتك سيري ومقدراتى ايجين اصل حائز تاثير اولان پاراسنك بو متمادى تنزل ثبائى ده ده كلدر. هيچ شهبه سز ته قتيك برقيمتى [استحصالي قيمتى] اولمايان، ثابت قيمتى افاده ايدن قارشيلقلردن محروم اولان برپاره ايجين بوقيمت تنزللى هر شيته رغماً اوقا ايدم شايان دقت ده كلدر.

حتى بر باقيشده ثبائى سويه سنك متمادى برخط تنزل عرض ايتمه سته رغماً، سقوط درجه سنك كيتديكه ملايم بر شكل آلديني، تورك پاراسى ثبائى عادتاً نسبي بر استقرار منظره سى عرض ايتديكي بيله كورولوز. فقط ملى اقتصادياتك اضطرارى تورك پاراسى ثبائى توجانده سته دن سته مشاهده ايديان قرونىك تدريسندن زياده، بوفياتلرك سته نك مختلف دوره لرنده اعظمى سقوطلر واعظمى ترغلر ايله مترافق اولان پيريودىك ثبائى توجانده در.

حقيقتاً بر مملكت ايجين ثبائى حركتلك الكمنى شكلى، او مملكت پاراسنك متمادى برفيات تنزلى، يا خود متمادى برفيات ترفى عرض ايتمه سندن زياده، ثبائى حركتلك

عثمانلى ايمپراطوراني حرب عمومى به كيره ركن مملكتمزده تداول ايدن نفوذ [آلتون و كوش] معتدى پارا جالنده ايدى. فقط حال حاضرده تورك «اوراق نقدى» سى حريدن صكره بعض آوروپا مملكتمزده جارى اولان، مجبورى تداول قاعده سى موجبجه، ساده جبه اجتماعى - نوميال ثبائى توجانده تداول ايتكمده در.

بناء عليه بوكونكى بشكيله پاراسنك نه ته قتيك برقيمتى، نه ده بالذات قيمتى احتوا ايدن بر قارشيلقى وارد در.

بوراده موضوع بحث اولان اجتماعى - نوميال ثبائى كنججه، اجتماعى ثبائى: پياسه ده كاغد پارايه اولان عرض وطلب درجه سته كوره تعين ايدرم. مملكتمزده مبادليه سوق اولونان امتعه مقدارينك وپارانك تداول سرعتك آرتوب اكسيلمه سته كوره آرتار ويا اكسيلر.

حالبوكه - ده اولكى مقاله ده تدقيق ايتديكي كې - صوك سته لرده مملكتمزده كرك امتعه مبادليه سى فونكسيونلرنده، كرك حكومتك اعتبار سياسيسنده تام بر كشايش واستقرار موجود اولدينى حالده، كاغد پاراسنك ثبائى توجانده باعكس متمادى برخط تنزل مشاهده ايدم كده در:

- تورك كاغد پاراسى نك آلتونه نظراً ثبائى توجانى -

سنه لر	بر آلتونك	ثبائى
915	100	غروش
916	183	آيلرينك اون بشنجى
917	472	كونسوليداسيونه
918	473	»
919	440	»
920	590	»
921	755	اعظمى حد توج تشرين
922	760	923 ده : 1030
923	779	غروش
924	800	»
925	810	»
926	837	»

بوجودله ثبائى ايديان ثبائى خط سيرى تدقيق ايتديكي زمان كورولوركه تورك كاغد پاراسى يالكن لوزان معاهده سندن اولكى شورش بيلارنده ده كل،

یکی اجتماعیات در ساری

کتابیات

یکی اجتماعیات در ساری . محمد عزت ،
دارالفنون مدوسلرندن - استانبول دولت
مطبعه سی : 1927 - ص : 302

— I. —

اثرک مورفیمی تأمین ابره نقطه لر

دوشونولسی الزم اولان برکتای آکلامق قولای
برشی دکلدرد. اونکله همحال اولوق عاداتا اونک عمرمیننده
بولنوق لازمدر. بن بوسنه او قوتدینم کتابلر آراسنده
محترم مدرسمک کتابی درین برادت ایله تعقیب
ایتدم ، قلاسیک بر اجتماعیات پلانی اوزرنده کوزل
بر علم اسلوبنک آله ایتدیکی ظفره ، ویردیکی فکر تریبه سنه
یاقیندن شاهد اولدم ، نهایت سنه سوکنده ، بو ظفرک
آله ایدلیدیکی نقطه لرله ، ظفری - کندی فکر مه
کوره ستویج ایدیه جک بعض نوطلرمی تثبیتی فایدالی بولدم .
صوک برسبده ، بالادات مؤلفک ، کندی
اثرینی اوقوتان مسلکداشلیک تدریسات نتیجه سینده
آله ایتدیگری قناعلرده مطلع اولوق آرزوسنی
تطمیندر . بالخاصه بوصول سببدرکه هنوز تدریس
حیاته آتیش بر طلبه بی ، خوچاسنک کتابی حقنده
فکر ومطالعه سردی کی ، اوقادار حدشناسلق اولمایان
بر حرکت سوق ایدیور .

*

کتاب برمدخل ایله باشلايور . بوراده جمعیتک
تعریف ، انسان جمعیتک بارز وصفلری ، اجتماعی
حیاتک تأثیرلری ، جمعیتک تصنیفی کوسترلمش ،
اجتماعیاتک پلانی ارانه اولوندقدن سوکرا برنجی قسمی
تشکیل ایدن (اقتصادی اجتماعیات) کچلمشدر .
یدی فصلدن عبارت اولان بوقسمده استحصال ، ایش
یولومی ، مبادله ، ملکیت ، تاریخی ماده جیلک باشلیجه
نقلت مرکز لیدر .

ایکنجی قسمی اوچ باب تشکیل ایدیور . برنجیسی ،
جمعیتک منشائی حقنده کی نظریه لردن ، سیاسی جمعیتک
ایلاک شکلی اولان سمیه دن بحث ایدیور . ایکنجی
باب ، عائله به دائردر . بوقسم ، سیاسی جمعیتک
انواعندن ، ملت ودولتدن ، حکومت وشکلرندن
باحث اوچنجی باب ایله نهایت بولقدهدر .

اوچنجی قسم ، اجتماعیاتک اخلاق ، حقوق ،
علم ، دین ، صنعت بختلرینه تعلق ایدیور . مؤلف
بالادات سویله یور : « کتابتک بو اوچنجی قسمی اولاً
اخلاقی مفکوره نک ، ثانیاً دینک یعنی قدسیت
تصورینک ، ثالثاً حقیقت مفکوره سنک ، نهایت
صنایم نفیسه نک اجتماعی حیات ایله مناسبتلری آراشدیران
درت فصله آیریلشدر . »

کتابک محتویاتی دهها فضله ارانه وتشریح لزوم
کورمه یورز . علاقه دارلر ، بالخاصه مسلکداشلم ،
اثری صحیفه صحیفه تعقیب ایتشدردر . بواعتبار ایله

بویوک آداملر ، آرقه لرنده اثر وایز بر اقلردرد .
ضیا کونک آپاک تولومندن سوکرا اونک پشدار
اولدینی بیلکی چیغیری کیتدیجه دهها زیاده آچیلوب
درینله شیور . صوک اوچ ، درت سنه ایچنده فلسفه
کتبخانه مرک اجتماعیات برانشی ، کرک ترجمه وکرک
تألیف صورتیه خیلی اثر قازاندی ، تالی مکتبلرده
اجتماعیات تدریساتی اهمیتله تعقیب ایدیورز ، فلسفه
واجتماعیات معلملرینک تشبیه ایله بر فلسفه واجتماعیات
مجموعه سی نشر ایدلسکه باشلاندی . دارالفنونده بر
اجتماعیات انستیتوسی تأسیس اولوندی . نهایت بر فلسفه
جمعی قارشوسنده یز . بوتون بوحرکتلر ، فکر
حیاتک یکیشمه سنه مبدأ تشکیل ایدن اون طقوزنجی
عصر باشلانجلرندن بوکونه قادار ایچین ایچین شکل
ایدن دوشونوجه قوتلر مرک ، ضیا کونک آپاک تفکر
هدسه سندن کچدکن سوکرا ، بوکون وجوده کتیردیکی
قوتلی اثرلر وتظاهر لردر .

انقلابک تاریخی یازاجق مدقق ، مالزمه سنی
اوزاق ، یاقین تاریخده چیقمش ، تأثیراتمش اثرلردن
آلاچقدر . فکر ماضیمزی کوستره جک بوکی لوحه
ومعکسلی شمدیدن حاضر لاق فایداسزا اولماسه کرکدر
« یکی اجتماعیات در ساری » کی بز بو ملاحظه نک
سوقیه موضوع بحث ایدیورز .

دارالفنونک چوق قیمتلی برعضوی اولان عزت
بک افندیکن بوکزیده اثرلیله ، ماهیتی عرض ایتدیکن
معکسلی ارانه به بوسره ده باشلامقلمزک سببی ایسه
شودر : هر معلم ، اوقوتدینی کتاب حقنده آله
ایتدیکی قناعت وتقیدرله جانلی ومشخص اولورق آنجوق
بردرس سنه سی سوکنده مالک اولابیلر . زیرا بر
تجربه ساحه سی کچریمش ، آله ده کی اناک ماهیتی
بالفعل کورمش وآکلامشدر . بر شخصیت کی

بناء علیه بوراده ساده جه ، تورکیاده اقتصادی
وسیاسی حیاتک استقرارینه رغما تورک پاراسی
فیاتلرینک ناصیل متادی برخط نزل عرض ایتدیکن ، فقط
بزده اکثریا متعامل اولان بسیط اصوللره تدقیق
ایدیدیکی زمان بوفیات حرکتلرینک ناصیل ظاهری بر
استقرار منظره سی ویردیکنی کوسترمه کچالیشدق .
متعاقب بر مقاله ده تورک پاراسی نک فیات موجاتک
بو ظاهری استقرار برده سی آلتنده کیزلنن درین
استقرار سزلفنی توثیق اتمک چالیشاجفز .

شوکت ریا

فقط بومنظره مادالیونک یالکز بر طرفیدر . واقعا
یوقاریده کی مسروداندن ده عیان اولدینی کی :
اولاً ، تورک پاراسی نک فیاتی متادی بر نزل
حالدهدر .

ثانیاً ؛ سطحی بر مشاهده نظرأ بو نزلک
درجه سی ظاهراً عاداتا نسبی بر استقرار منظره سی
ویره جک قادر اهمیتسز کورونور . فقط بوکار رغماً
مملکت مزده بر « پارامزک فیات استقرار سزلفنی » مسئله سی
واردر . بومشله ده کونک - اقتصادی حیاتک بوتون
منفی تمایلرینه علاقه دار - اک قرینیک دعواسی در .

ایشته مسئله نک بوقرینیک وجهه سنی لایق اولدینی
کی مشاهده وتنویر ایده بیلیمک ایچین اولا پارا
موجاتک تدقیق ایدله سی اصولی اوزرنده قیصا ، فقط
غایت مهم بر خصوصیت اشارت اتمک لازمدر .

بزده پارا فیاتلرینی تدقیق ایدنلر - ایسترخصوصی
مدققلر ، ایسترسمی مقاملر اولسون - اکثریا مختلف
سنه لک عینی کونلرنده کی فیات سویله لرینی یکدیگر لیه
قارشیلشدر برلر . مثلاً سنه نک تشرین ثانی اون بشنده ،
یاخود کانون اول اورناسنده ویا تموز بدایتنده ... الخ
کاغد پارامزک آلتونه ، استرلیغه ، دولاره ... الخ
نظرأ اولان فیاتلرینی تثبیت ایدره ک سنه لر بینه ک
توج نسبتی تثبیت اتمک چالیشلرله یوقاریده ویردیکن
جدوللرده عیناً تطبیق اولونان بو اصوله کوره
پارامزک ، کچریدیکمز بو قادر انقلابانه رغماً سنوی -
وسبلی توج نسبتی آنجوق 3/1 ی بک کچمز .

چالبوکه بوصول ، هیچ بر عملی قیمتی اولمایان
یا کلش ومعناسز بر اصولدر . بوصول ایله پایلان
مقایسه لره نتیجه لری تمامیه شاییدن اوزاق وظاهریدر .
حقیقته ایسه ، تورکیا زراعی بر مملکتدر .
بزده امتعه مبادله سی ایشلری ، ادخالات و اخراجات
فعالیتلری زراعی موسملره تابع اولورق عاداتا بهر یودیک
بر صورتده جانلایر ویاسونرلر . بولره تابع اولورق ده
پارایه اولان عرض وطلب - دهها ایلریده تثبیت
ایدیله جکی کی - درجه سی سنه نک مختلف موسملرینه
کوره آرتار ویا اکسیلیر .

بوصورتله مثلاً سنه نک تشرین ثانی ، کانون اول ...
الخ هر هانکی آیلرینک معین برر کونی دیگر سنه لره
عین کونلرینه مقایسه ایدیلدیکی زمان فیات سویله لر
آراسنده چوق محسوس فرقلر کوروله مر .

بناء علیه پارا موجاتی تدقیق ایدیلرکن مختلف
سنه لره عینی کونلری ده کل ، عین سنه نک مختلف
دوره لرنده ویا موسملرنده کی فیات سویله لر قارشیلد
شدیریلر ، یاخود سنه نک آیلوق فیات قورسنک اعظمی
واصفری حدلری آراسنده کی توج نسبتلری تثبیت
ایدیلرسه اوزمان بام باشقه بومنظره قارشیسنده قالینر .
اوزمان تورک پاراسی نک فیات موجاتی نک - خلق
اقتصادیاتک بوتون مقدراته حائر تأثیر اولان -
بام باشقه وتمامیه اوریشینال بر قاراقتهر عرض ایتدیکی
کورولور .

تورک پاراسی نک بویره یودیک موجات قاراقتهری
ایضاح وادراک ایدلدیجه ، تورک اقتصادیاتک بوکونکی
شاییتک دینامیک برادراک و تفحصی اتمکن ده کلدرد
دینله بیلر .